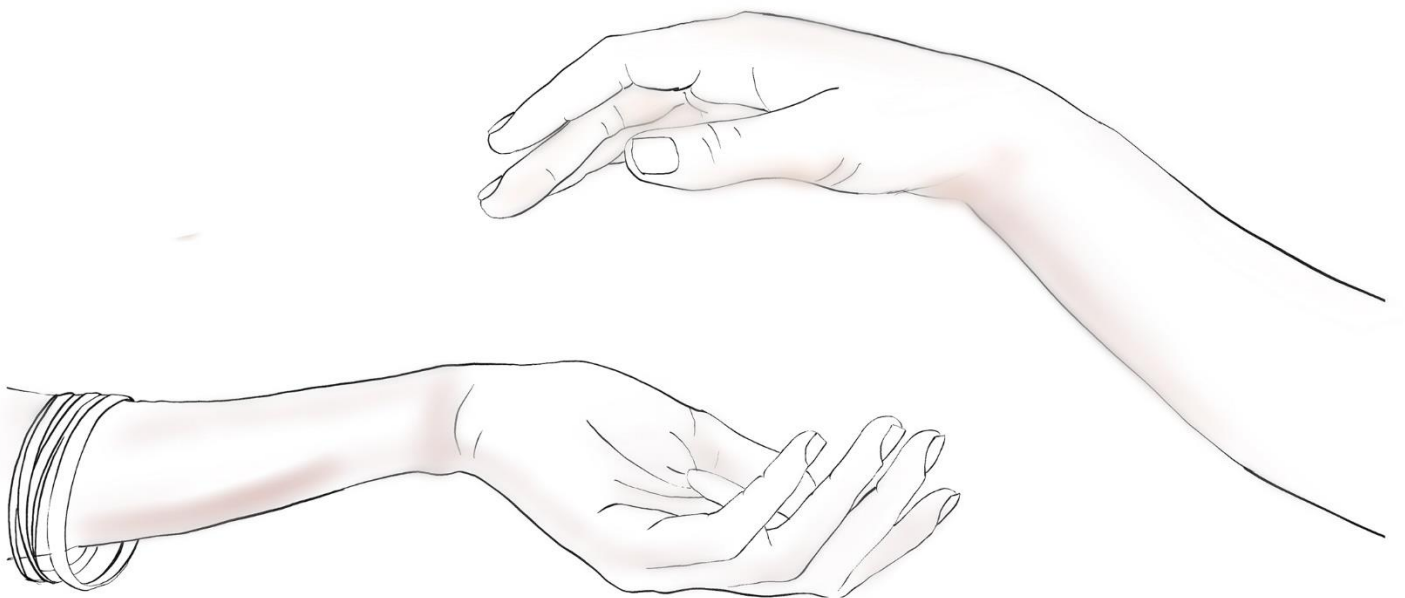

Ecological **F**uture
Diverse and **I**nclusive

SETUL DE METODE

ARTISTICE ȘI MULTISENZORIALE

EFDI – Ecological Future Diverse and Inclusive

Numărul proiectului: 2021-1-AT01-KA220-ADU-000035262

Program: Erasmus+.

Durată: Ianuarie 2022 - decembrie 2023

Parteneri de proiect: LebensGroß GmbH (coordonator) - AT, agado - DE, Sibirka - SK, Art Fusion - RO.

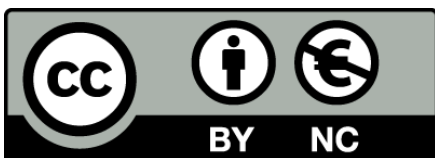
<https://efdi-project.eu/>

Ilustrații: Desislava Königsberger

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană și nici EACEA nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

Rezultatele proiectului sunt proprietatea intelectuală a parteneriatului proiectului și sunt licențiate sub licența Creative Commons CC BY-NC 4.0.

PARTENER DE PROIECT

LebensGroß

<https://www.lebensgross.at/>

<https://www.agado.org/>

<http://www.sibirka.sk/>

SIBIRKA
CENTRUM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

<https://artfusion.ro>

CUVÂNT ÎNAINTE

Acest Set de metode artistice și multisenzoriale a fost dezvoltat ca parte a proiectului EFDI – Ecological Future Diverse and Inclusive (Viitor ecologic, divers și incluziv). Proiectul a primit finanțare din partea Comisiei Europene, în cadrul programului ERASMUS+.

Proiectul EFDI – Ecological Future Diverse and Inclusive – (Viitor ecologic, divers și incluziv) dorește să facă ușor accesibile cunoștințele, abilitățile și oportunitățile de participare pe subiectele protejarea climei și sustenabilitatea pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și/sau complexe.

Obiectivul general al proiectului este acela de a oferi persoanelor cu dizabilități posibilitatea de a avea o voce și de a participa la răspunsul la schimbarea climatică.

Schimbarea climatică este unul dintre cele mai mari pericole pentru planetă. Consecințele acesteia reprezintă o amenințare pentru oamenii din întreaga lume și pun în pericol viețile viitoarelor generații.

Consecințele sunt variate: gheața de pe Pământ se topește, nivelurile mării sunt în creștere, fenomenele meteorologice extreme sunt tot mai numeroase, iar ecosistemele sunt distruse.

În anul 2015, Națiunile Unite (193 de state membre) au adoptat "Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă" cu scopul de a oferi îndrumări pentru un viitor sustenabil și echitabil.

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Națiunilor Unite reprezintă un plan de acțiune pentru oameni, pentru planetă și prosperitate. Definește 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD), care fac parte de asemenea din Agenda 2030 a Uniunii Europene pentru a construi o lume mai bună pentru oameni și pentru planeta noastră. Unul dintre obiective este acela de a asigura educație incluzivă și echitabilă de calitate și de a promova oportunități de învățare pe parcursul întregii vieți pentru toate persoanele.

EFDI a dezvoltat, prin educație incluzivă, oferte personalizate pentru persoanele cu dificultăți de învățare sau cu dizabilități intelectuale și/sau complexe. În plus, proiectul va fi benefic pentru multe alte persoane care depind de un limbaj simplu din diverse alte motive.

Proiectul EFDI a fost desfășurat de patru organizații din țări europene:

LebensGroß GmbH, Austria este o organizație non-profit care însoțește oamenii în diferite situații de viață. LebensGroß oferă servicii pentru oameni de toate vârstele, persoane cu sau fără dizabilități, persoane tinere, persoane cu bariere pe piața forței de muncă, persoane cu boli mentale, refugiați.

agado – Asociația pentru dezvoltare durabilă, Germania se concentrează asupra educației pentru dezvoltare durabilă. Prin proiecte, campanii și evenimente, agado dorește să ofere oamenilor capacitatea de a trăi și munci în mod tot mai sustenabil. agado informează asupra cauzelor și contextului provocărilor globale și dezvoltă abordări practice pentru acțiuni individuale și societale.

A.R.T. Fusion, România este o organizație care schimbă atitudinile oamenilor din comunitatea noastră globală, împreună cu alți membri ai societății, pentru a găsi soluții legate de responsabilitate socială și responsabilitate globală. Metodologia utilizată include metode de artă participativă, biblioteca vie, campanii stradale și educație globală.

Centrul pentru Servicii Sociale Sibirka, Bratislava lucrează în format rezidențial cu adulți cu dizabilități multiple. O parte a serviciilor sociale este învățarea pe parcursul întregii vieți în sfera socială, unde independența persoanelor cu dizabilități este sprijinită în îngrijirea de sine, și în activități sociale de bază în cooperare cu comunitatea. Cealaltă parte a serviciilor include rutine de muncă și oportunități pentru activități cum ar fi elemente de terapie prin artă, terapie prin muzică și drama terapie.

REZULTATE

Curriculumul EFDI

Curriculumul se adresează tuturor grupurilor țintă în ceea ce privește cunoștințele ecologice și pune accent deosebit pe nevoile persoanelor cu dizabilități intelectuale și/sau complexe. Curriculumul acoperă subiectele: Hrană, Mobilitate, Consum și Biodiversitate, precum și subiectul general Clima. Conține o colecție de metode și servește drept curriculum pentru muncă incluzivă.

Ghidul EFDI pentru experiențe comunitare

Liniile directoare pentru experiențe comunitare oferă un cadru didactic pentru a lucra pe subiecte ecologice pe baza experiențelor și studiilor din comunitate. Punțile construite astfel între persoanele cu dizabilități și comunități fac posibilă învățarea și înțelegerea proceselor ecologice sau sustenabile.

Setul pentru campanii EFDI

Setul pentru campanii le oferă persoanelor cu dizabilități intelectuale capacitatea de a lansa campanii pentru un viitor ecologic mai bun, astfel încât să se implice ca persoane ce rezolvă în mod activ probleme. Așadar, creează oportunități pentru persoanele cu dizabilități intelectuale de a fi active, de a fi auzite și de a participa la viața democratică.

SETUL DE METODE ARTISTICE ȘI MULTISENZORIALE EFDI

Setul de metode artistice și multisenzoriale oferă o ediție de învățare prin experiențe senzoriale pe subiectele ecologia și protejarea climei. Acesta face posibil ca persoanele cu dizabilități intelectuale și/sau complexe să învețe și să înțeleagă la nivel emoțional și senzorial.

INTRODUCEREA SETULUI DE METODE ARTISTICE ȘI MULTISENZORIALE EFDI

Setul de metode artistice și multisenzoriale EFDI este rezultatul abordării nevoilor educaționale ale persoanelor cu dizabilități intelectuale și/sau complexe. Persoanele cu dizabilități complexe au o mare nevoie de sprijin în viața de zi cu zi și în educația lor.

Pentru a satisface nevoile educaționale ale acestui grup de adulți este necesar să se furnizeze fapte într-un limbaj simplu și să se ofere posibilitatea de a învăța și înțelege la nivel emoțional și senzorial.

Setul de metode artistice și multisenzoriale EFDI se bazează pe subiectele Climă, Hrană, Mobilitate, Consum, Biodiversitate. Clima și schimbările climatice sunt incluse ca o temă generală în fiecare capitol.

Acest material conține informații descrise într-un limbaj simplu, iar lucrarea artistică de la începutul fiecărui capitol a fost creată de persoane cu dizabilități în atelierele organizației CSS Sibírka.

Setul de instrumente oferă instrucțiuni și exemple pentru activități și alte oportunități de învățare pentru a satisface cel mai bine nevoile de învățare ale grupului țintă, și anume persoanele cu dizabilități complexe.

Abordarea învățării multisenzoriale este utilizată în întregul set de instrumente. Implicarea tuturor simțurilor în procesul de învățare îmbunătățește capacitatea tuturor participanților de a experimenta, înțelege și învăța despre natură și protecția climei.

Toate activitățile din setul de instrumente au fost dezvoltate și realizate împreună cu grupul țintă ca parte a proiectului EFDI.

Setul de metode artistice și multisenzoriale este conectat cu Curriculumul EFDI și Ghidul EFDI pentru experiențe comunitare și este recomandat să fie utilizate împreună de către formatori ca bază pentru cunoștințe ecologice și pentru a crea experiențe de învățare în comunitate.

CUVÂNT ÎNAINTE

LIMBAJ SIMPLU

Acest Set de metode fost dezvoltat ca parte din proiectul EFDI – Viitor ecologic, divers și incluziv.

Proiectul EFDI are un obiectiv mare.

Obiectivul este acela de a informa persoanele cu dizabilități despre protejarea climei și despre sustenabilitate.

Apoi, oamenii au șansa să participe la aceste teme importante.

Obiectivul principal al proiectului este ca toți oamenii să poată participa și să își folosească vocea pentru o planetă sănătoasă.

Schimbarea climatică este o amenințare majoră pentru planeta noastră.

Consecințele sale amenință oamenii din întreaga lume și viețile generațiilor viitoare.

Consecințele sunt multiple:

Gheața de pe Pământ se topește.

Nivelurile mării sunt în creștere.

Fenomenele meteo extreme sunt tot mai numeroase.

Ecosistemele sunt distruse.

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Națiunilor Unite este un plan de acțiune pentru oameni, pentru planetă și prosperitate. Aceasta definește 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) pentru a construi o lume mai bună pentru oameni și pentru planeta noastră. Unul dintre obiective este acela de a asigura educație incluzivă și echitabilă de calitate și de a promova oportunități de învățare de-a lungul întregii vieți pentru toți. ODD-urile fac parte și din Agenda 2030 a Uniunii Europene.

EFDI – Viitorul ecologic, divers și incluziv este un proiect european. Are ca grupuri țintă persoanele cu dificultăți și dizabilități de învățare. Proiectul consolidează competențe și cunoștințe ecologice. Multe alte persoane pot beneficia de asemenea de activitățile și materialele în limbaj ușor de înțeles. Proiectul EFDI sprijină organizații în eforturile lor pentru sustenabilitate.

Cei 4 parteneri ai proiectului sunt:

Organizații pentru persoane cu dizabilități:

- **LebensGroß GmbH, Austria**
 asistă și însoțește
 persoane cu și fără dizabilități,
 persoane cu bariere pe piața forței de muncă,
 persoane cu boli mentale și refugiați.

- **Centrul de Servicii Sociale Sibirka, Bratislava**

lucrează în format rezidențial cu adulți cu dizabilități multiple.

Persoanele cu dizabilități au oportunitatea:

de a lua parte la activități sociale în cooperare cu comunitatea

de a exersa rutine de muncă și

de a utiliza terapie prin artă, terapie prin muzică și drama terapie.

Organizații pentru dezvoltare durabilă și responsabilitate globală:

- **agado – Asociația pentru dezvoltare durabilă, Germania**

se concentrează asupra educației pentru dezvoltare durabilă.

agado organizează proiecte, campanii și evenimente și

le dă oamenilor capacitatea de a trăi și munci în mod tot mai sustenabil.

- **A.R.T. Fusion, România** schimbă atitudinile

oamenilor, împreună cu alți membri ai societății.

Ajută la găsirea soluțiilor pentru provocări sociale și globale.

Metodele sunt participative, ca biblioteca vie

și campaniile stradale.

Rezultatele proiectului EFDI sunt:

Curriculumul EFDI acoperă aceste subiecte:

Climă, Hrană, Mobilitate, Consum, Biodiversitate.

Biodiversitate înseamnă o varietate de plante și animale.

Mobilitate înseamnă deplasarea cu autobuzul, tramvaiul, bicicleta sau mersul pe jos.

Curriculumul conține o colecție de metode și activități.

Ghidul EFDI pentru experiențe comunitare oferă posibilități de învățare pe teme ecologice. Acestea sunt bazate pe experiențe și studii în comunitate.

Setul pentru campanii EFDI ajută persoanele cu dizabilități de învățare să lanseze campanii pentru un viitor ecologic mai bun.

Pot dezvolta idei și sugestii practice pentru campanii.

Setul de metode artistice și multisenzoriale EFDI furnizează materiale de învățare pe teme ecologie și protejarea climei.

Materialele de învățare se bazează pe simțuri.

INTRODUCEREA SETULUI DE METODE ARTISTICE ȘI MULTISENZORIALE EFDI

LIMBAJ SIMPLU

Setul de metode artistice și multisenzoriale EFDI a fost dezvoltat pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și/sau complexe. Persoanele cu dizabilități complexe au o mare nevoie de sprijin în viața lor de zi cu zi și la fel și în educație.

Setul este scris într-un limbaj simplu și conține posibilitățile de a învăța și de a înțelege cu toate simțurile:

- Auditiv: învățare prin sunete, auz și ascultare
- Vizual: învățare prin vedere și vizionare
- Tactil: învățare prin folosirea simțului nostru tactil
- Kinestezic: învățare prin mișcarea corpului sau activitate fizică
- Gustativ și olfactiv: învățare prin gust și miros

Setul de metode artistice și multisenzoriale EFDI acoperă subiectele: Climă, Hrană, Mobilitate, Consum, Biodiversitate. Clima și schimbările climatice sunt incluse în fiecare capitol.

Materialele artistice de la începutul capitolelor au fost create de către Persoane cu dizabilități în atelierelor organizației CSS Sibírka. Setul de metode oferă multe activități.

Aceste activități sunt distractive
iar participanții învață despre protecția climei.
Toate activitățile din set au fost dezvoltate
împreună cu participanții în cadrul proiectului EFDI.

Setul de metode este conectat cu două alte materiale
care pot fi utilizate pentru:

Curriculum EFDI: pentru a obține mai multe cunoștințe ecologice.

Ghidul EFDI pentru experiențe comunitare: pentru a crea
experiențe incluzive în cartierul tău.

“Lasă ca hrana să-ți fie medicament, iar medicamentul hrană.”

- Hipocrate

CLIMĂ & HRANĂ

De ce ar trebui să ne facem propriile alimente în loc să cumpărăm alimente procesate?

Este mai sănătos decât mâncarea cumpărată din magazin, știm toate ingredientele pe care le punem înăuntru și putem ajusta rețeta după bunul plac. Mâncarea de casă nu conține conservanți, substanțe chimice sau cantități enorme de zahăr, este proaspătă și chiar ne putem distra în timp ce o gătim.

Aproximativ un sfert din toate emisiile de gaze cu efect de seră cauzate de om sunt legate de alimente. Marea valoare a producerii propriilor alimente este că contribuim la reducerea emisiilor de CO2 produse prin transportul și crearea de ambalaje pentru alimente procesate. Putem alege ingrediente cu un impact mai mic asupra mediului. O mare parte a poluării provine de la metanul produs de bovine, așa că reducerea cărnii din dieta noastră este de asemenea o idee bună. Cultivarea propriilor legume și fructe economisește, de asemenea, emisiile produse de îngrășămintele cu protoxid de azot, vehiculele agricole, vehiculele de transport, ambalarea, depozitarea, precum și răcirea și așa mai departe.

CLIMĂ & HRANĂ

LIMBAJ SIMPLU

De ce ar trebui să ne facem singuri mâncarea?

Mâncarea de casă este mai sănătoasă decât cea cumpărată din magazin.

Știm toate ingredientele.

De exemplu: putem folosi fructe locale sau brânză.

Putem găti rețeta așa cum ne place.

Alimentele de casă nu conțin conservanți, chimicale și prea mult zahăr:

Sunt proaspete și chiar ne putem distra gătindu-le.

Aproximativ un sfert de gaze cu efect de seră

Vin din sectorul alimentar.

O mare parte a poluării provine din metanul produs de bovine.

Marea valoare în a-ți face propria mâncare este, contribuția la reducerea emisiilor de CO₂.

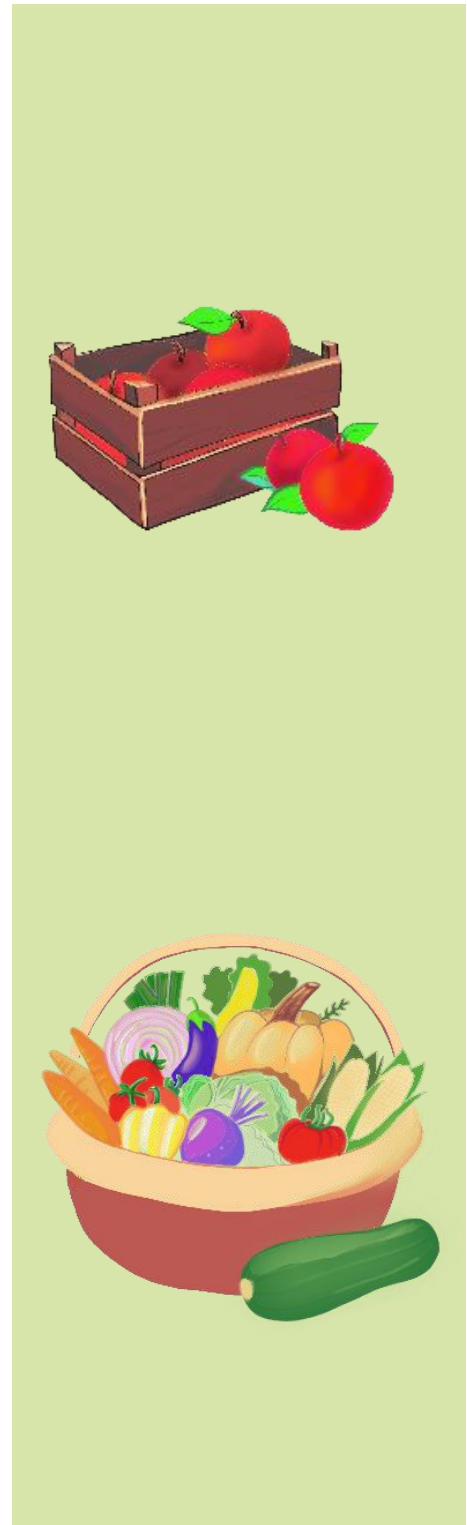
Putem alege ingrediente

cu un impact mai mic asupra mediului.

Reducerea cărnii în dieta noastră este o idee bună.

O dietă vegetariană echilibrată este bună pentru sănătatea oamenilor.

Acest lucru ne protejează mediul

deoarece sunt emise mai puține gaze de metan

Cultivarea propriilor legume și fructe

reduce emisiile.

SETUL DE METODE MULTISENZORIALE

Învățarea multisenzorială utilizează simțurile pentru o mai bună înțelegere a subiectului dat.

Sunt cinci tipuri de învățare senzorială:

- Auditivă – învățare prin sunete, auz și ascultare.
- Vizuală – învățare prin a vedea și a urmări cu privirea.
- Tactilă – învățare prin folosirea simțului atingerii.
- Chinestezică – învățare prin mișcarea corpului sau activitate fizică (aceasta folosește simțurile proprioceptiv și vestibular).
- Gustativă și olfactivă – învățare prin gust și miros.

Învățarea multisenzorială ar trebui să includă cel puțin două stiluri de învățare senzorială diferite, dar poate include și mai multe. Participanții/tele nu trebuie să se bazeze doar pe lectură și ascultare, ci au mult mai multe posibilități să înțeleagă subiectul și să rețină mai bine. Această învățare este incluzivă și adecvată pentru persoane cu dizabilități sau dificultăți de învățare precum ADHD, dislexia, autismul sau altele. Pedagogii/ele se pot concentra mai mult pe stilurile de învățare senzorială preferate de participanți/te pentru a explica informații dificile și importante.

De obicei, participanților/telor le place acest tip de învățare. Este mai creativ, mai amuzant, mai interesant și interactiv, așadar învățarea este mai eficientă.

ACTIVITATE: PREPARAREA UNUI "STRUDEL"

DURATĂ: 1-2 ORE

NIVEL DE ABILITATE: ÎNCEPĂTOR

ACTIVITATE ȘI OBIECTIVE:

Obiectivul acestei activități este acela de a învăța ceva nou prin prepararea unei prăjituri – de a recunoaște aromele și gusturile ingredientelor.

RESURSE NECESARE:

- un castron + făcăleț + lingură + tavă de copt + hârtie de copt
- un pachet de foitaj
- 1 cană – 250 g de brânză - caș
- 1 lingură de smântână

- ½ cană – 125 g de zahăr pudră
- 1 linguriță de zahăr vanilat
- 1 ou
- făină pentru presărat
- puteți folosi fructe locale de sezon cum ar fi mere (cu scorțișoară), pere, fructe de pădure, cireșe cu semințe de mac

ÎN TIMPUL ACTIVITĂȚILOR FOLOSIM

Învățare auditivă – auzim sunetele produse de materiale și denumirile materialelor

Învățare vizuală – vedem materialele

Învățare tactilă - atingem materialele

Învățare gustativă – gustăm ingredientele

Învățare olfactivă – mirosim ingredientele

- Adaptează toate activitățile la diagnosticul și abilitățile clientului/ei
- Aveți grijă când lucrați cu persoane care au mișcări neașteptate pentru a evita riscul vătămărilor!
- Întreabă participanții/tele dacă au alergii, intoleranțe alimentare sau diabet (sau documentează-te)!

ACTIVITATE MULTISENZORIALĂ

Pune toate ingredientele în fața participanților/telor

- **CAȘ**
- lasă participanții/tele să miroasă, atingă și guste cașul
- cum este la gust? (dulce? acru?)
- ce simțiți la atingere? Este moale? Este rece? Este plăcut la atingere?
- observă emoțiile și expresiile faciale ale participanților/telor non-verbali/e

- **ZAHĂR PUDRĂ**

- lasă participanții/tele să guste – Este dulce? Vă place?
- lasă participanții/tele să atingă – Este plăcut la atingere? Ce simțiți?
- observă emoțiile și expresiile faciale ale participanților/telor non-verbali/e

- **ZAHĂR VANILAT**

- lasă participanții/tele să guste – Este dulce?
- lasă participanții/tele să miroasă – Vă place?
- lasă participanții/tele să atingă – Ce simțiți la atingere?
- observă emoțiile și expresiile faciale ale participanților/telor non-verbali/e

- **SMÂNTÂNĂ**

- lasă participanții/tele să guste – Este acră? Este dulce? Vă place?
- lasă participanții/tele să atingă – Este moale? Umedă?
- observă emoțiile și expresiile faciale ale participanților/telor non-verbali/e

- **FĂINĂ**

- lasă participanții/tele să se joace cu făina (să sufle, să facă haos 😊)
- lasă participanții/tele să guste – Vă place?
- observă emoțiile și expresiile faciale ale participanților/telor non-verbali/e

PROCESUL DE COACERE:

- înainte de a începe, încălzește cuptorul la 200 °C
- asistă la fiecare pas, dar încearcă să lași participanții/tele să lucreze independent

- adăugați cașul, zahărul, vanilia, oul și smântâna într-un castron și amestecați bine

- presărați făină pe tocător și întindeți aluatul

- puneți umplutura pe aluat și întindeți-o

- rulați

- puneți ruloul pe hârtia de copt și coaceți în cuptorul preîncălzit timp de 30 – 40 de minute.

- lăsați să se răcească un pic, apoi gustați produsul vostru final

ULTERIOR

Întreabă participanții/tele dacă le-a plăcut această activitate. Întreabă ce a fost cel mai interesant pentru ei/ele. Întreabă dacă au învățat ceva nou și dacă le-ar plăcea să mai încerce și altă dată, poate cu ingrediente diferite.

**“Natura este, în cele din urmă, singura carte care oferă conținut important pe
fiecare pagină.”**

- Johann Wolfgang von Goethe

SCHIMBAREA CLIMATICĂ & BIODIVERSITATEA

Fiecare metru pătrat de natură are o mulțime de specii diferite de animale – de la mari la microscopice. De asemenea, putem găsi diferite plante și ciuperci. Unele dintre ele s-ar putea să nu mai existe nicăieri în altă parte pe planetă. Aceasta este biodiversitatea și este foarte importantă pentru planeta noastră. Dar natura și biodiversitatea noastră sunt în mod constant amenințate. Defrișarea și plantarea de monoculturi de arbori, vânătoarea și pescuitul excesiv, urbanizarea și utilizarea pesticidelor sunt doar câteva exemple ale modului în care distrugem biodiversitatea. Datorită biodiversității, avem aer, sol și apă curate, avem o mare varietate de fructe și legume și chiar ne ajută să luptăm împotriva schimbărilor climatice sau sprijină adaptarea. Cea mai bună modalitate de a proteja biodiversitatea și de a reduce schimbările climatice este evitarea defrișărilor și refacerea ecosistemelor degradate, care stochează cantități mari de CO₂ și susțin diversitatea animalelor și plantelor.

SCHIMBAREA CLIMATICĂ & BIODIVERSITATEA

LIMBAJ SIMPLU

Biodiversitatea este întreaga viață de pe pământ în toate **formele și culorile** ei.

Diversitate în specii:

Vulpile, urșii de gheață sau girafele sunt exemple de specii.

Puteți găsi o mulțime de specii diferite de animale de la mare la microscopic.

Puteți găsi diferite plante și ciuperci.

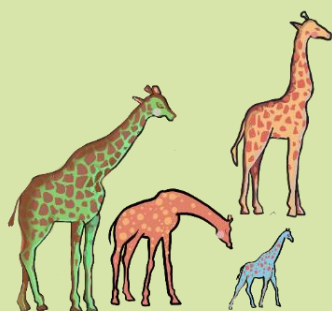
Unele dintre ele s-ar putea să nu existe nicăieri altundeva pe planetă.

Aceasta se numește biodiversitate.

Dar natura și biodiversitatea noastră sunt în continuă amenințare:

De exemplu:

- Despăduriri
- Plantarea de monoculturi de arbori
- Vânătoare excesivă și pescuit excesiv,
- Urbanizare: Peisajele naturale sunt transformate în zone urbane

- Utilizarea pesticidelor: substanțele chimice sunt pulverizate pe culturi pentru a opri organismele care reduc creșterea plantelor, cum ar fi buruienile, insectele și ciupercile.

Biodiversitatea este importantă pentru planeta noastră.

Datorită biodiversității avem aer, sol și apă curate.

Avem diverse fructe și legume.

Oceanele, pădurile mari și mlaștinile depozitează și ele

dioxid de carbon de sute de ani.

Biodiversitatea ne ajută să luptăm împotriva schimbărilor climatice.

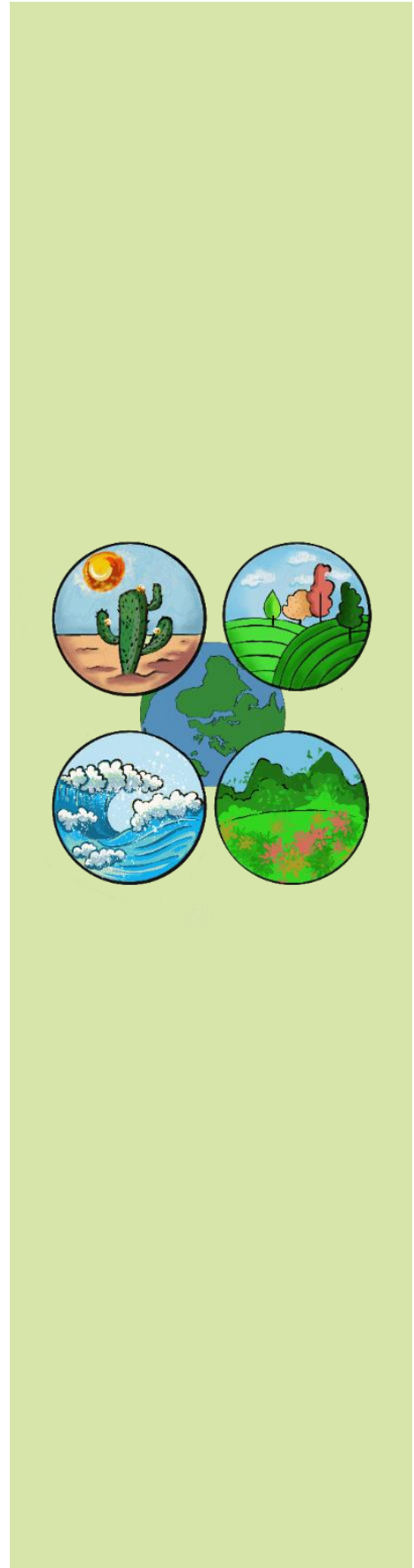
Cel mai bun mod de a proteja biodiversitatea și

reducerea schimbărilor climatice este

de a evita defrișările și

de a reface ecosistemele deteriorate

precum pădurile, oceanele, mlaștinile.

SETUL DE METODE MULTISENZORIALE

Învățarea multisenzorială utilizează simțurile pentru o înțelegere mai bună a unui subiect dat.

Sunt cinci tipuri de învățare senzorială:

- Auditivă – învățare prin sunete, auz și ascultare.
- Vizuală – învățare prin a vedea și a urmări cu privirea.
- Tactilă – învățare prin folosirea simțului atingerii.
- Chinestezic – învățare prin mișcarea corpului sau prin activitate fizică (aceasta utilizează simțurile proprioceptiv și vestibular).
- Gustativă și olfactivă – învățare prin gust și miros.

Învățarea multisenzorială ar trebui să includă cel puțin două dintre aceste stiluri diferite de învățare senzorială, dar poate include mai multe. Participanții/tele nu trebuie să se bazeze doar pe lectură sau ascultare, ci au mult mai multe posibilități să înțeleagă subiectul și să rețină mai bine. Această învățare este incluzivă și adecvată pentru persoane cu dificultăți sau dizabilități de învățare cum sunt ADHD, dislexia, autismul sau altele. Pedagogii/ele se pot concentra mai mult pe stilurile de învățare preferate de participanți/te pentru a explica informații dificile și importante.

De obicei, participanților/telor le place acest tip de învățare. Este mai creativ, mai amuzant, mai interesant și interactiv, așadar învățarea este mai eficientă.

ACTIVITATE: BILE DE SEMINȚE

DURATĂ: 1-2 ORE

NIVEL DE ABILITATE: UȘOR 🌱

ACTIVITATE ȘI OBIECTIVE:

În natură, poți găsi o mulțime de specii diferite de animale pe fiecare metru pătrat– de la mari la microscopice. De asemenea, poți găsi diferite plante și ciuperci. Este posibil ca unele dintre ele să nu trăiască în alte locuri pe planetă. Aceasta este biodiversitatea. Dar natura și biodiversitatea noastră sunt amenințate constant. Defrișările și plantarea monoculturilor de copaci, vânăutul și pescuitul excesive, urbanizarea și utilizarea pesticidelor sunt doar câteva exemple de moduri în care distrugem biodiversitatea, deși este de mare importanță pentru planeta noastră. Datorită biodiversității avem aer, pământ și apă curate, avem o mare diversitate de fructe și legume și chiar ne și ajută să luptăm împotriva schimbării climatice sau sprijină adaptarea. Cel mai bun mod de a proteja biodiversitatea și de a reduce schimbarea climatică este să evităm defrișările și să restabilim ecosistemele deteriorate, care stochează mari cantități de CO₂ și sprijină diversitatea animalelor și plantelor.

Obiectivul acestei activități este să învățăm cum să ajutăm un pic natura prin plantarea unor flori prietenoase cu insectele.

RESURSE NECESARE:

- recipient
- pământ și o cantitate mică de lut – de obicei poți cumpăra lut de la magazine online sau îl poți înlocui cu noroi
- 1 linguriță de semințe / alege semințele în funcție de locul în care veți planta, de exemplu pot fi semințe de iarbă, flori, flori de câmpie și așa mai departe. Poți cumpăra chiar mai multe feluri de semințe și puteți urmări diferențele dintre ele.
- ½ de cană de apă

CE E DE FĂCUT?

ÎNAINTE

- Pregătește toate materialele
- Pregătește recipientul

ÎN TIMPUL ACTIVITĂȚILOR FOLOSIM

Învățare vizuală – vedem diferitele semințe, pământul

Învățare tactilă – putem atinge pământul și semințele

- Adaptează toate activitățile conform diagnosticului și abilităților persoanei
- Ai grijă când lucrezi cu participanți/te care fac mișcări neașteptate!
- Evită riscul vătămarilor cauzate de sticlă spartă sau înghițirea materialelor!

1. ACTIVITATE MULTISENZORIALĂ – CUM SĂ FACEM BILE DE SEMINȚE

- la recipientul + materialele

Lut

Pământ

Apă

Semințe

- Pune toate ingredientele în recipient

- Amestecă toate ingredientele laolaltă

- Faceți bile mici

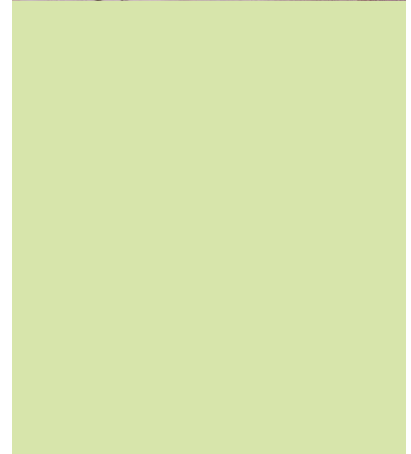

- Lăsați-le să se usuce

- lasă participanții/tele să pună toate materialele în recipient – numește toate materialele
- lasă participanții/tele să amestece cu mâinile – întreabă-i/le ce pot simți și dacă este plăcut pentru ei/ele sau nu
- lasă participanții/tele să facă bile mici și să le pună pe o tavă – aceste acțiuni sunt bune pentru abilitățile motorii fine

2. ACTIVITATE MULTISENZORIALĂ– PUNEREA BILELOR DE SEMINȚE ÎN PUNGI DE HÂRTIE

- lasă participanții/tele să pună bilele de semințe uscate în pungi de hârtie – această acțiune este bună pentru abilitățile motorii fine
- întreabă participanții/tele dacă simt texturi tari sau moi

3. ACTIVITATE MULTISENZORIALĂ – HAI SĂ MERGEM AFARĂ ȘI SĂ ÎMPRĂȘTIEM BILELE DE SEMINȚE

- explică participanților/telor ce se va întâmpla cu bilele de semințe în natură
- ploaia va topi bilele de semințe
- semințele vor începe să crească
- puteți vizita acest loc în fiecare săptămână sau lună pentru a observa diferențele
- dacă a crescut ceva, puteți urmări dacă sunt animale care vin să viziteze plantele voastre (poate albine, furnici sau cărăbuși...)
- dacă nu a crescut nimic din bilele voastre de semințe, nu vă faceți griji, puteți încerca semințe diferite sau alte locuri în care să plantați

"În natură nu există recompense sau pedepse, există doar consecințe."

- Robert Green Ingersoll

MISSING HEADLINE

În fiecare an, generăm o cantitate din ce în ce mai mare de deșeuri. În 2021, o persoană care locuiește în Uniunea Europeană a generat în medie 530 kg de deșeuri. Doar 49% din aceste deșeuri au fost reciclate sau compostate.

Ratele de reciclare a deșeurilor municipale, a deșeurilor de ambalaje și a deșeurilor de echipamente electrice și electronice cresc încet în Europa.

Germania are cea mai mare rată de reciclare a deșeurilor municipale din Europa, cu aproximativ 71% din deșeurile municipale.

Hârtia și plasticul sunt reciclate cel mai frecvent. Coșurile de reciclare pot fi găsite în locuri publice. Pubelele au culori diferite și au adesea imagini ale articolului reciclat care ar trebui să intre în fiecare coș. Acest lucru îi ajută pe oameni să sorteze corect deșeurile reciclate. Reciclarea este foarte importantă, deoarece reduce numărul de depozite de vechituri, care eliberează emisii și substanțe toxice în aer, sol și apă. De asemenea, scade extracția resurselor naturale. Când folosim 1 tonă de hârtie reciclată, de exemplu, economisim aproximativ 17 copaci. Adesea, este mai eficient din punct de vedere al costurilor și mai ecologic să folosim materiale reciclate în locul resurselor brute (sau resurselor prime primare). Când folosim hârtie reciclată, de exemplu, economisim 60-74% din energie electrică. O altă tendință este arderea deșeurilor în instalații speciale. Procesul produce căldură pentru gospodării sau generează energie electrică. Aceasta poate fi o oportunitate de reducere a numărului de depozite. Cu toate acestea, este important să ardeți numai deșeurile nereciclabile. Unele materiale reciclate precum sticla sau metalul pot fi refolosite aproape la nesfârșit, ceea ce economisește multe resurse naturale. De asemenea, prin compostare putem crea îngrășământ gratuit și natural pentru plante.

MISSING HEADLINE

Oamenii generează multe deșeuri.

O persoană în Europa

produce aproximativ 530 kg de deșeuri pe an.

Doar jumătate din această cantitate este reciclată sau compostată

Este important să reciclăm deșeurile.

În Europa, ratele de reciclare cresc încet.

De exemplu:

Germania reciclează 70% din deșeurile municipale.

Hârtia și plasticul sunt reciclate cel mai frecvent,

Putem găsi coșuri de reciclare în multe locuri publice.

Putem recunoaște coșurile de reciclare după culoarea lor

și simbolurile/imaginile care ajută la separarea corectă a deșeurilor.

Reciclarea este foarte importantă.

Majoritatea deșeurilor nu se descompun ușor.

Adesea rămân neprocesate ani de zile.

Reciclarea reduce numărul de depozite de vechituri care eliberează emisii și

substanțe toxice în aer, sol și apă.

De asemenea, scade extracțiunile de resurse naturale.

De exemplu: atunci când utilizăm 1 tonă de hârtie reciclată salvăm în jur de 17 copaci.

A folosi materiale reciclate este mai ieftin și mai ecologic.

de exemplu: când utilizăm hârtie reciclată economisim 60-74% din energie electrică.

Este important să reciclăm și să reutilizăm materialele.

Unele materiale reciclate, cum ar fi sticla sau metalul pot fi refolosite aproape la infinit.

Când compostăm, putem crea îngrășământ gratuit și natural pentru plante.

SET DE METODE MULTISENZORIALE

Învățarea multisenzorială utilizează simțurile pentru o mai bună înțelegere a unui subiect dat.

Sunt cinci tipuri de învățare senzorială:

- Auditivă – învățare prin sunete, auz și ascultare.
- Vizuală – învățare prin a vedea și a urmări cu privirea.
- Tactilă – învățare prin folosirea simțului atingerii.
- Chinestezică – învățare prin mișcarea corpului sau activitate fizică (aceasta folosește simțurile proprioceptiv și vestibular).
- Gustativă și olfactivă – învățare prin gust și miros.

Învățarea multisenzorială ar trebui să includă cel puțin două stiluri de învățare senzorială diferite, dar poate include și mai multe. Participanții/tele nu trebuie să se bazeze doar pe lectură și ascultare, ci au mult mai multe posibilități să înțeleagă subiectul și să rețină mai bine. Această învățare este incluzivă și adecvată pentru persoane cu dizabilități sau dificultăți de învățare precum ADHD, dislexia, autismul sau altele. Pedagogii/ele se pot concentra mai mult pe stilurile de învățare senzorială preferate de participanți/te pentru a explica informații dificile și importante.

De obicei, participanților/telor le place acest tip de învățare. Este mai creativ, mai amuzant, mai interesant și interactiv, așadar învățarea este mai eficientă.

ACTIVITATE: RECICLAREA ȘI SALVAREA NATURII

DURATĂ: 1-2 ORE

NIVEL DE ABILITATE: ÎNCEPĂTOR

ACTIVITATE ȘI OBIECTIVE:

Obiectivul acestui modul este acela de a învăța despre diferite materiale, de a distinge între materiale naturale și artificiale și de a învăța cum să reciclăm.

În fiecare an, cantitatea de deșeuri produse de o singură persoană este tot mai mare. În 2021, această cantitate a fost de 530 de kg în Uniunea Europeană. Doar 49% din aceste deșeuri au fost reciclate sau compostate. Germania a avut cea mai mare rată de reciclare din Europa, aproximativ 71% din deșeurile municipale, așadar putem să o luăm drept exemplu. Cel mai frecvent sunt reciclate hârtia și plasticul, motiv pentru care găsiți pubele pentru reciclare în multe spații publice. De obicei, puteți recunoaște pubelele pentru reciclare datorită culorilor și simbolurilor afișate pe ele pentru deșeurile respective. În numeroase țări europene, puteți utiliza pubelele albastre pentru hârtie, cele verzi pentru sticlă, uneori roșii pentru deșeuri electrice sau baterii, negre pentru deșeuri ce pot fi compostate și altele pentru ulei uzat sau haine uzate.

Reciclarea este foarte importantă, deoarece reduce numărul de gropi de gunoi, care sunt responsabile pentru eliberarea de emisii și substanțe toxice în aer, sol și apă. Diminuează de asemenea extragerea de resurse din natură, de exemplu prin utilizarea unei cantități de 1 tonă de hârtie reciclată, salvăm în jur de 17 copaci. Adesea, este chiar mai ieftin și mai ecologic să utilizăm materiale reciclate în loc de materii prime, de exemplu prin utilizarea hârtiei reciclate economisim 60-74% energie electrică. Există de asemenea un trend de a arde deșeuri în facilități de specialitate pentru încălzirea gospodăriilor sau pentru a le transforma în electricitate. Aceasta este o posibilitate de a reduce numărul de gropi de gunoi existente. Cu toate acestea, este totuși important să reciclăm și reutilizăm materiale și să ardem doar deșeurile non-reciclabile. Unele materiale reciclate precum sticla sau metalul pot fi reutilizate aproape la infinit, ceea ce înseamnă economisirea resurselor naturale. Iar prin compostare, putem crea îngrășăminte naturale și gratuite pentru plante.

RESURSE NECESARE:

- Recipiente
- Materiale naturale – pietre, frunze, pământ și nisip
- Materiale adecvate pentru reciclare – plastic, sticlă, hârtie
- Recipiente colorate pentru separare

CE E DE FĂCUT?

ÎNAINTE

- Pregătește recipientul cu materiale naturale – pune pământul, pietrele, frunzele într-un recipient puțin adânc
- Pregătește recipientul cu diferite tipuri de materiale reciclabile
- Pregătește recipiente pentru sortarea materialelor – poți folosi recipiente colorate pentru reciclare sau le poți cere participanților/telor să vopsească cutiile în culorile respective
- Marchează recipientele pentru reciclare cu câte o imagine a materialului de reciclat. Arată materialul real sau utilizează un simbol simplu pentru elevii/ele avansați/te.

PE PARCURSUL ACTIVITĂȚILOR FOLOSIM:

Învățare auditivă – ascultăm denumirile materialelor și sunetele pe care le produc când le atingem sau când intră în contact cu o suprafață sau cu alt material.

Învățare vizuală – persoanele cu abilități vizuale bune pot observa materialele.

Învățare tactilă – putem atinge și pipăi materialele.

- Adaptează toate activitățile la diagnosticul și abilitățile elevilor/elor
- Ai grijă când lucrezi cu elevi/e care fac mișcări neașteptate!
- Evită riscul vătămărilor cauzate de sticla spartă sau de înghițirea materialelor!

1. ACTIVITATE MULTISENZORIALĂ – CE ESTE NATURA

- Pune mâinile elevului/ei în recipientul cu materiale naturale
- Spune-i ce atinge într-un singur cuvânt: “Poți simți la atingere pământ sau ai o piatră în mână.”
- Pentru elevii/ele verbali/e – după ce a atins materialul, întreabă: “Ce ai în mână?”
- Pentru elevii/ele non-verbali/e – spune-i: “Atinge piatra sau atinge pământul.”
- Dacă răspunsurile sunt corecte, știm că elevul/a înțelege și face diferența între materiale.

2. ACTIVITATE MULTISENZORIALĂ – CE SUNT MATERIALELE RECICLABILE

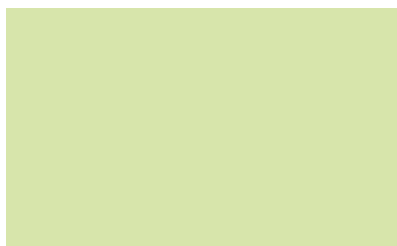
- Pune mâinile elevului/ei în recipientul cu materiale reciclabile
- Spune-i ce atinge într-un singur cuvânt: “Poți simți la atingere sticlă sau ai o hârtie în mână.”
- Pentru elevii/ele verbali/e – după ce a atins materialul, întreabă: “Ce ai în mână?”
- Pentru elevii/ele non-verbali/e – spune-i: “Atinge hârtia, atinge sticla sau dă-mi plasticul.”
- Dacă răspunsurile sunt corecte, știm că elevul/a înțelege și face diferența între materiale.

3. ACTIVITATE MULTISENZORIALĂ – CE NU ÎȘI ARE LOCUL ÎN NATURĂ

- Pune mâinile elevului/ei în recipientul ce conține toate materialele amestecate
- Spune-i ce atinge într-un singur cuvânt: “Poți să simți la atingere sticlă, ai o piatră în mână sau poți să simți pământ.”
- Pentru elevii/ele verbali/e – după ce a atins materialul, întreabă: “Ce ai în mână?”

- Pentru elevii/ele non-verbali/e – spune-i: “Atinge pământul, atinge sticla sau dă-mi frunza.”
- Dacă răspunsurile sunt corecte, știm că elevul/a înțelege și face diferența între materiale.

4. ACTIVITATE MULTISENZORIALĂ – RECICLAREA CU 3 OBIECTE

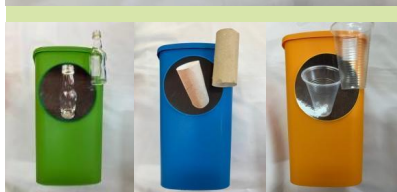
- Pregătește 3 recipiente diferite cu 3 materiale reciclabile diferite
- Marchează recipientele colorate pentru reciclare cu o imagine sau materiale reale
- Alocă materiale elevilor/elor
- Cere-le elevilor/elor să ia hârtia și să o pună în recipientul marcat cu imaginea hârtie sau cu hârtie adevărată – elevilor/elor care știu culorile li se cere să pună hârtia în recipientul albastru
- Procedează la fel pentru sticlă și plastic

5. ACTIVITATE MULTISENZORIALĂ – RECICLAREA CU MAI MULTE OBIECTE

- Pregătește un recipient cu multe materiale reciclabile, precum și recipientele pentru reciclare
- Cere-le elevilor/elor să ia materiale din recipient, să le numească și să le plaseze în recipientele corecte

6. ACTIVITATE MULTISENZORIALĂ – RECICLAREA ȘI SALVAREA NATURII

- Pregătește un recipient cu pământ și materiale reciclabile, precum și recipiente pentru reciclare
- Cere-le elevilor/elor să ia materiale reciclabile din recipient, să le numească și să le plaseze corect
- Cere-le elevilor/elor să atingă materialele naturale și să le numească

- Explică-le că plasticul, hârtia și sticla nu își au locul în natură, din care motiv trebuie să le punem în recipiente speciale – reciclează cu elevii/ele în fiecare zi
- Elevii/ele pot merge afară și pot ajuta la curățarea parcurilor din cartier sau a pădurilor din apropiere ca alternativă la această activitate
- Practica zilnică este cel mai bun mod de a înțelege, învăța și deveni independent/ă, ceea ce duce la incluziune.

ULTERIOR

- Puteți încerca să reciclați mai multe materiale, cum ar fi metal, mase biologice, obiecte electronice sau ulei
- Poți merge afară cu participanții/tele pentru a urmări cum operatorii de salubritate ridică materialele reciclabile sau, dacă e posibil, puteți face o excursie la un centru local de reciclare.

“Trecutul nu poate fi schimbat. Viitorul stă încă în mâinile tale.”

- Unknown

SCHIMBAREA CLIMATICĂ & MOBILITATEA

Aproape în fiecare zi ne mișcăm între diferite tipuri de locuri. Preferăm forme de transport confortabile și rapide, chiar și atunci când sunt mult mai puțin economice sau ecologice. Drumurile pline de mașini cu un singur pasager duc la încetinirea traficului pentru toată lumea, la creșterea poluării și la supraîncălzirea mediului.

Trecerea de la utilizarea unei mașini la utilizarea unei biciclete sau a transportului public este o modalitate ușoară și foarte eficientă de a reduce masiv emisiile. În special tramvaiele, trenurile sau autobuzele electrice și cu hidrogen sunt o modalitate foarte eficientă de a ajuta la protejarea climei.

Cu toate acestea, există modalități de a reduce emisiile atunci când călătorim cu mașina. Am putea, de exemplu, să facem carpool (partajarea curselor/luarea altor pasageri cu noi). Există multe instrumente/aplicații sau grupuri pe rețelele sociale, unde putem aranja o plimbare cu mașina în comun.

Unii oameni, de exemplu, cei dintre noi în scaune cu rotile, au opțiuni limitate când vine vorba de călătorii. Cu toate acestea, asta nu ar trebui să fie un motiv pentru a călători peste tot cu mașina. Trebuie să arătăm societății că avem nevoie de mai multe tipuri de transport public fără bariere și, de asemenea, de trotuare potrivite pentru scaune cu rotile!

Unii oameni chiar doresc să folosească transportul ecologic, dar majoritatea orașelor nu sunt pregătite. Adesea tramvaiele au scări, există decalaje uriașe între platformele de autobuz și autobuze, iar ascensoarele către trenuri sunt fie nefuncționale, fie oamenii nu știu cum să le folosească. Multe orașe sunt dificil de navigat cu un scaun cu rotile. Trotuarele sunt denivelate (găuri, pietriș, construcții etc.) și există diferențe majore de înălțime între trotuare, treceri și străzi.

Și mai există un motiv pentru care încercăm să găsim modalități durabile și ecologice de a ne deplasa. Mobilitatea este importantă pentru sănătatea noastră fizică și psihică. În special mersul pe jos sau mersul cu bicicleta, ne poate îmbunătăți sănătatea și bunăstarea. Ele ne permit să încetinim, să ne mișcăm corpul și ne expun la lumina soarelui și la aer proaspăt, ceea ce ne poate ridica moralul.

SCHIMBAREA CLIMATICĂ & MOBILITATEA

LIMBAJ SIMPLU

Ne mutăm din loc în loc aproape în fiecare zi. Adesea preferăm mijloace de transport confortabile și rapide. Totuși, mașinile și avioanele contribuie foarte mult la gazele (emisiile) care provoacă schimbările climatice.

Drumurile sunt pline de mașini, adesea cu un singur pasager. Încetinesc traficul pentru toată lumea și cresc poluarea.

Acest lucru duce la efecte negative pentru planeta noastră.

Trecerea de la mașină la bicicletă sau transportul public este o modalitate eficientă de reducere a emisiilor.

Tramvaiul, metroul sau autobuzul reprezintă o modalitate eficientă de a proteja clima. Cu mai mulți pasageri în mașina dvs. puteți reduce emisiile.

Unii oameni au opțiuni limitate
cand vine vorba de călătorii,
transportul public adesea nu este accesibil pentru
scaune cu rotile.

Prin urmare, avem nevoie de mai multe
tipuri de transport public fără bariere.

Unii oameni chiar vor să folosească transportul
ecologic, dar adesea orașele nu sunt pregătite.

De exemplu:

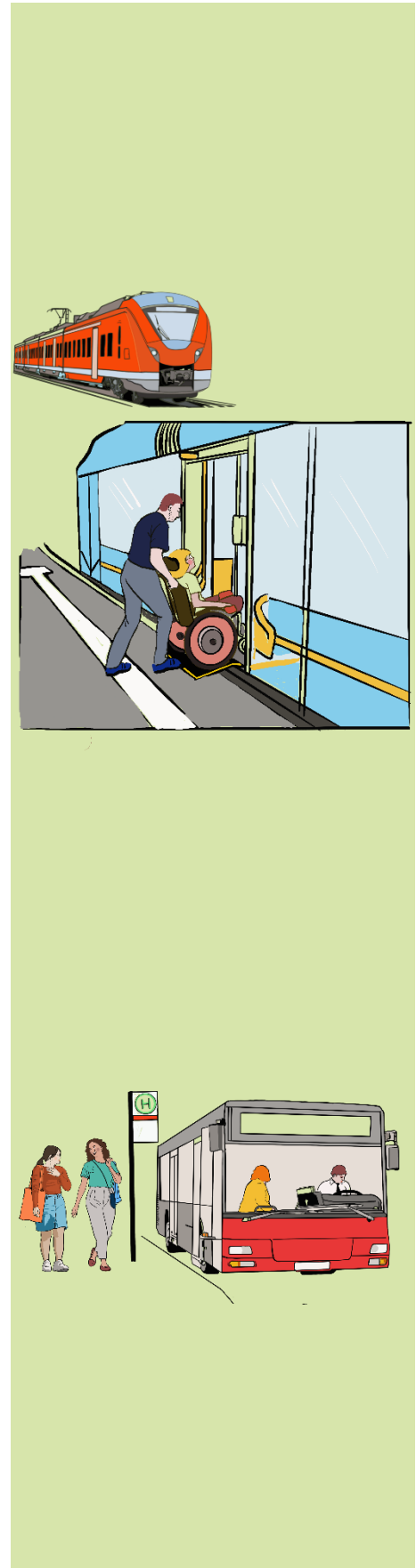
- Drumuri și trotuare
nu sunt potrivite pentru scaune cu rotile.
- Pot exista găuri și diferențe de înălțime.
- Tramvaiele au scări
- Există decalaje între platformele de autobuz și
autobuze.
- Ascensoarele către trenuri sunt adesea
nefuncționale.

Sănătatea și bunăstarea sunt un alt motiv
pentru utilizarea transportului durabil și ecologic.

Activități precum mersul pe jos sau mersul cu
bicicleta

ne pot îmbunătăți și menține bunăstarea.

Ele ne permit să încetinim, să ne mișcăm corpul
și să ne bucurăm de soare și aer curat.

SETUL DE METODE MULTISENZORIALE

Învățarea multisenzorială utilizează simțurile pentru o înțelegere mai bună a unui subiect dat.

Sunt cinci tipuri de învățare senzorială:

- Auditivă – învățare prin sunete, auz și ascultare.
- Vizuală – învățare prin a vedea și a urmări cu privirea.
- Tactilă – învățare prin folosirea simțului atingerii.
- Chinestezică – învățare prin mișcarea corpului sau prin activitate fizică (aceasta utilizează simțurile proprioceptiv și vestibular).
- Gustativă și olfactivă – învățare prin gust și miros.

Învățarea multisenzorială ar trebui să includă cel puțin două dintre aceste stiluri diferite de învățare senzorială, dar poate include și mai multe. Participanții/tele nu trebuie să se bazeze doar pe lectură sau ascultare, ci au mult mai multe posibilități să înțeleagă subiectul și să rețină mai bine. Această învățare este incluzivă și adecvată pentru persoane cu dificultăți sau dizabilități de învățare cum sunt ADHD, dislexia, autismul sau altele. Pedagogii/ele se pot concentra mai mult pe stilurile de învățare preferate de participanți/te pentru a explica informații dificile și importante.

De obicei, participanților/telor le place acest tip de învățare. Este mai creativ, mai amuzant, mai interesant și interactiv, așadar învățarea este mai eficientă.

ACTIVITATE: MOBILITATE

DURATĂ: 30-60 DE MINUTE

NIVEL DE ABILITATE: UȘOR

ACTIVITATE ȘI OBIECTIVE:

În această activitate multisenzorială, participanții/tele vor lucra cu imaginile și modelele diferitelor mijloace de transport și vor încerca să le conecteze cu imagini ale unor medii curate sau poluate pentru a contribui la salvarea planetei prin utilizarea unor moduri de transport mai ecologice.

Obiectivul este să înțelegem că unele forme de transport sunt mai ecologice decât altele și să încercăm să descoperim cum putem folosi cele mai bune tipuri de transport în viața noastră de zi cu zi.

RESURSE NECESARE:

- Imagini cu mijloace de transport (este bine să utilizezi imagini cu vehicule din țara voastră, pe care participanții/tele le cunosc), de exemplu tren, mașină, avion, autobuz, tramvai, cărucior cu roțile/mersul pe jos, motocicletă, bicicletă, barcă

- Imagini cu mediul

- curat

- poluat

- Sunete ale mijloacelor de transport <https://pixabay.com/sk/sound-effects/>

- lumânare și chibrituri

- flori cu miros plăcut

- uleiuri esențiale

- modele sau jucării - cu emisii

- modele sau jucării - fără emisii

PE PARCURSUL ACTIVITĂȚILOR FOLOSIM

Învățare auditivă – redăm sunetele tuturor vehiculelor din imagini

Învățare vizuală – avem imagini și/sau modele cu diferite vehicule

Învățare tactilă – putem atinge modelele vehiculelor

Învățare olfactivă – putem mirosi chibriturile și lumânarea în timp ce arătăm imaginile vehiculelor ce produc gaze cu efect de seră, putem folosi flori sau uleiuri esențiale pentru vehiculele prietenoase cu mediul

- **Aveți grijă când folosiți focul cu elevi/e cu mișcări neașteptate, evitați riscul vătămării!**

ACTIVITATE MULTISENZORIALĂ

ÎNAINTE:

Pregătește chibriturile, lumânările, florile, uleiurile esențiale, modelele de vehicule, tipărește imagini mari cu vehicule și natură, descarcă sunetele vehiculelor pe calculator sau telefon. Poți reda sau descărca sunete de vehicule de pe acest site: <https://pixabay.com/sk/sound-effects/>

PE PARCURS:

1. Tipuri de transport și sunetele pe care le produc
 - Arată-le de aproape participanților/telor imagini mari cu vehicule, întreabă-i/le dacă le știu și dacă le pot denumi (dacă nu, ajută-i/le)
 - Arată-le modele de vehicule, lasă participanții/tele să le atingă și să le numească

- Redă sunetele vehiculelor și lasă participanții/tele să le numească sau să aleagă imaginile cu vehiculele corespunzătoare

2. Cum călătoriți?

- Întreabă participanții/tele cum se deplasează de obicei în diferite locuri, lasă-i/le să indice și să numească vehiculele pe care le folosesc pentru transport.
- La început, folosește locuri pe care știi că le vizitează mai frecvent, ulterior poți adăuga locuri care nu le sunt cunoscute. De exemplu: „Cum călătoriți când mergeți în vizită la bunici? Și când mergeți la cumpărături? / la cinema / la o galerie de artă / în alt oraș / pe litoral...

3. Natura curată și poluarea

- Arată participanților/telor imagini cu poluare și folosește o lumânare pentru a produce fum – așa arată și miroase când utilizăm vehicule cu emisii
- Apoi arată-le imagini cu natura curată și lasă-i/le să miroasă o floare sau un ulei esențial – putem avea o natură mai curată dacă utilizăm vehicule cu o amprentă de carbon mai mică

4. Vehicule ecologice

- Combină imaginile sau modelele de vehicule prietenoase cu mediul, imaginile mediului curat și mirosul florii/uleiului, astfel încât participanții/tele vor înțelege care vehicule sunt bune pentru mediu
- Combină imaginile sau modelele vehiculelor cu amprentă de carbon mare, imaginile cu mediul poluat și mirosul fumului de la lumânare, astfel încât participanții/tele vor înțelege care vehicule sunt dăunătoare pentru mediu

5. Cum putem călători mai bine?

Întreabă participanții/tele cu care vehicule ar trebui să călătorească în diferite locuri astfel încât să fie mai bine pentru natură

ULTERIOR:

Este bine să repeți această activitate până când participanții/tele înțeleg care tipuri de transport sunt mai bune decât altele. Dacă ai oportunitatea să călătorești undeva cu participanții/tele, nu uita să le spui cum veți călători și de ce ai ales acest mod de transport. De exemplu: “Acum vom merge la cumpărături pe jos, deoarece este aproape, dar după vom merge la prietenul/a tău/ta cu tramvaiul, deoarece este mai departe, dar tramvaiul este un mijloc de transport ecologic (sau nu miroase)”.

Dacă această activitate este ușoară pentru participanți/te și înțeleg mai bine, poți încerca de asemenea să le explici că deși cantitatea de poluare este aproximativ aceeași pentru autobuz și mașină, întrucât sunt mai mulți oameni într-un autobuz, acesta este un mijloc de transport mai ecologic.

SURSE SET DE METODE ARTISTICE ȘI MULTISENZORIALE

EFDI

SURSE MODUL HRANĂ

Imagini

- Picturile și toate fotografiile au fost realizate de către Katarina Ivančíková împreună cu voluntari/e sau sunt din arhiva CSS Sibírka

SURSE MODUL CONSUM

- <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20180328STO00751/waste-management-in-the-eu-infographic-with-facts-and-figures>
- <https://www.eureporter.co/environment/2021/09/01/which-european-countries-recycle-the-most/>
- <https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/waste-and-recycling>
- <https://www.statista.com/topics/9617/recycling-in-europe/#topicOverview>
- <https://lessismore.org/materials/28-why-recycle/>
- https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling_en

Imagini:

- Picturile și toate fotografiile au fost realizate de către Katarina Ivančíková

SURSE MODUL MOBILITATE

Imagini

Pictură: Katarina Ivančíková cu un voluntar

- One world: Markus Spiske, <https://www.pexels.com/de-de/foto/erde-blau-banner-schild-3039036/>
- Flori: Suzy Hazelwood Nahaufnahmefoto Der Kamille · Kostenloses Stock-Foto (pexels.com)
- Poluare: Kostenloses Stock-Foto (pexels.com)
- Lumânare: Nubia Navarro Rot Beleuchtete Kerze · Kostenloses Stock-Foto (pexels.com)
- Floare: Kristina Paukshtite: Selective Focus Photography of Pink Rose Flower · Free Stock Photo (pexels.com)
- Uleiuri: Marefe Zwei Gelbe Sonnenblumen Mit Klarer Glasflasche Mit Korkdeckel · Kostenloses Stock-Foto (pexels.com)
- Vehicule cu emisii: https://de.freepik.com/fotos-kostenlos/bunten-autos-spielzeug_1012347.htm Bild von kues1 auf Freepik
- Vehicule fără emisii - fotografie de Katarina Ivančíková

- Autobuz vs mașini: Regionale Verkehrsbetriebe Baden-Wettingen (RVBW): rvbw.ch

SURSE MODUL BIODIVERSITATE

Imagini

- Picturile și toate fotografiile au fost create de către Katarina Ivančíková și voluntari/e